

СХВАЛЕНО: педагогічною радою комунального закладу «Рудницький ліцей» (протокол від <u>31.08.2023, № 01</u>)	ЗАТВЕРДЖЕНО: Наказ комунального закладу «Рудницький ліцей» <u>від 31.08.2023, № 78</u>
--	---

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

комунального закладу
«Рудницький ліцей»
Піщанської селищної ради
Тулчинського району
Вінницької області

І СТУПЕНЯ

на 2023- 2024 н.р.

Зміст

1. Призначення закладу та засіб його реалізації.
2. Пояснювальна записка.
3. Вимоги до осіб, які розпочинатимуть здобуття початкової освіти.
4. Загальний обсяг навчального навантаження.
5. Опис очікуваних результатів навчання за освітньою програмою.
6. Перелік типових навчальних програм.
7. Форми організації освітнього процесу.
8. Опис інструментарію оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.
9. Додаток (Навчальний план для 1-4 класів).

РОЗДІЛ II. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА І СТУПЕНЯ

1. Пояснювальна записка

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Освітня програма початкової освіти комунального закладу «Рудницький ліцей» передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Освітня програма для початкових класів схвалена педагогічною радою ліцею (протокол від 31.08.2023 №01) та затверджена директором (наказ від 31.08.2023 № 78).

- для 1-2 класів складена на основі Державного стандарту початкової освіти (2018), Типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 № 1272, наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22 під керівництвом Шияна Р. Б.;

- для 3-4 класів Державного стандарту початкової освіти (2018), Типових освітніх програм (наказ МОН від 08.10.2019 №1273, наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22,) під керівництвом Шияна Р. Б..

Освітня програма початкової освіти розкриває підходи до планування й організації закладом початкової освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Початкова освіта передбачає поділ на 2 цикли: 1-2 класи і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку і потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

2. Вимоги до осіб, які розпочинатимуть здобуття початкової освіти

Початкову освіту в першому класі здобуватимуть діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося шість років. Початкову освіту в 2-4 класах здобуватимуть всі діти згідно віку (відповідно до Закону України «Про освіту»). До здобуття другого (основного) циклу початкової школи (3-4 класи) допускаються переважно учні, які здобували початкову освіту на першому (адаптаційно-ігровому) циклі у 1-2-х класах. Зберігаючи наступність, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

3. Загальний обсяг навчального навантаження

	1 клас		2 клас		3 клас		4 клас	
	На тижд	На рік	На тижд	На рік	На тижд	На рік	На тижд	На рік
Мовно-літературна галузь	9	315	10	350	10	350	10	350
Математична освітня галузь	4	140	4	140	5	175	5	175
Технологічна Інформативна	1	35	1	35	1	35	1	35

Я досліджую світ (громадянська,	4	140	4	140	4	140	4	140
Мистецька	2	70	2	70	2	70	2	70
Фізкультурна	3	105	3	105	3	105	3	105
Всього інваріант.	22	770	24	840	25	875	25	875
Додаткові години	1	35	1	35	1	35	1	35
Всього	23	805	25	875	26	910	26	910
Всього 1-4	97 годин на тиждень, 3595 годин на рік							

На основі освітньої програми комунального закладу «Рудницький ліцей» складено навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу, загальний обсяг навчального навантаження та тривалість освітніх галузей і предметів, детальний розподіл навчального навантаження на тиждень. Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети (Додаток 1 НУШ, затверджений Колегією Міністерства освіти і науки 22 лютого 2018 р.(Додається)

Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюватиметься не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегруватиметься у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

У 1-4 класах викладатимуть інтегрований курс «Мистецтво»(2 год.).

Для учнів 1-4-х класів виділено по 1 годині- додатковий час на вивчення предмета «Математика».

Навчальний план зорієнтований на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

4.Опис очікуваних результатів навчання за освітньою програмою

Перелік освітніх галузей за змістовими лініями

Освітню програму 1-4 класів укладено за такими освітніми галузями: мовно-літературна (рідномовна і іншомовна),

- математична,
- природнича,
- технологічна,
- інформативна,
- соціальна і здоров'язбережувальна,
- громадянська та історична, мистецька, фізкультурна.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, вчителі 1-4 класів будуть реалізовувати завдання у рамках кожної галузі. Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах І циклу реалізовуватимуться паралельно та розкриватимуться через «Пропонований зміст», який окреслює навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Зміст освітньої програми має потенціал для формування у здобувачів таких ключових компетентностей:

- вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для

ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
- інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;
- екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
- інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
- навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
- культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
- підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних 6 цінностей ефективної

співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

5. Перелік навчальних програм для 1-4-х класів (НУШ)

	Назва навчальної програми
1	Типова освітня програма для 1-2 класів (автор Шиян Р.Б.), (затверджена наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272, наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22)
2	Типова освітня програма для 3-4 класів (автор Шиян Р.Б.), (затверджена наказом МОН України від 08.10.2019 № 1273, наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22)

6.Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Важливою складовою формування соціальної і громадянської компетентностей в учнів є ранкові зустрічі, які згідно з рекомендаціями Міністерства освіти і науки України проводяться на початку кожного навчального дня впродовж 15–20 хвилин. Час на проведення ранкових зустрічей не облікується в класних журналах, частково компенсує різницю в тривалості навчальних занять (лист Міністерства освіти і науки України №1/9-190 від 2.04.2018 року).

Для досягнення очікуваних результатів навчання використовуватимуться інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо. Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

В початковій школі освітній процес може організовуватись дистанційно (навчання з використанням дистанційних технологій). Використовуватиметься онлайн платформа для дистанційного навчання – Нові знання. Здійснення взаємодії вчителів та учнів у форматі відеозв'язку Zoom.

Згідно зі статтею 26 Закону України «Про повну загальну середню освіту» Інклюзивне навчання, Постанови Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957 «ПОРЯДОК організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти», листа МОН України «Щодо організації освітнього процесу дітей з особливими

освітніми потребами у 2023/2024 навчальному році» від 31.08.2023р. № 1/13094-23, висновків про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини Інклюзивно-ресурсного центру, заяви батьків та з метою реалізації права дитини з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання, їх соціалізацію та інтеграцію в суспільстві в КЗ «Рудницький ліцей» створено 1 клас з інклюзивним навчанням, де навчається 1 учениця з особливими освітніми потребами. Освітній процес у класі з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до адаптованого робочого навчального плану ліцею, складеного на основі типових навчальних планів для закладів загальної середньої освіти та адаптований до дитини з особливими освітніми потребами. Безпосередня організація інклюзивного навчання здійснюється командою психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП. Відповідно до висновку ІРЦ, результатів психолого-педагогічного вивчення дитини команда супроводу впродовж 2-х тижнів з моменту початку освітнього процесу складає ІПР дитини з ООП, яка погоджується батьками та затверджується керівником закладу освіти. При організації інклюзивного навчання у закладі освіти необхідно врахувати, що асистент вчителя не є персональним педагогом для одного чи декількох дітей, він надає допомогу вчителю в організації освітнього процесу в класі, допомагає дітям з ООП концентрувати увагу, сприяє формуванню саморегуляції та самоконтролю у них. Освітній процес в класі з дітьми з ООП, здійснюється вчителем. Асистент вчителя є постійним учасником команди супроводу в закладі освіти.

7. Опис інструментарію оцінювання результатів навчання здобувачів освіти

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів молодшого шкільного віку визначені Державним стандартом початкової освіти. Установлення ступеня досягнення учнями 1–2-х класів, обов'язкових результатів навчання 3-4 класів здійснюється відповідно до наказів Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р., №813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти».

Оцінювання результатів навчання та особистих досягнень учнів 1–2-х класів має формувальний характер, здійснюється вербально та передбачає активне залучення здобувачів освіти до самоконтролю й самооцінювання. Воно має на меті:

- супроводжувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку учнів;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;
- аналізувати хід реалізації освітньої програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб учнів;
- підтримувати бажання навчатися та прагнути максимально можливих – результатів;
- запобігати побоюванням помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях;
- виховувати ціннісні якості особистості.

У 1-му класі передбачено формувальне і підсумкове оцінювання. Останнє здійснюється лише в кінці навчального року та має на меті визначення освітніх завдань для реалізації індивідуального підходу до дитини в процесі подальшого навчання. Облік результатів підсумкового оцінювання фіксується вчителем у свідоцтві досягнень. Навчальні досягнення учнів 2-4-х класів підлягають формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню. Тривалість виконання діагностичної роботи не має перевищувати 35 хвилин (5 хвилин — інструктаж, 30 хвилин — виконання роботи).

Діагностувальні роботи, що проводяться з мовно-літературної, математичної та природничої освітніх галузей, учні виконують у зошитах для діагностичних робіт або на окремих аркушах тощо. Результатом оцінювання діагностувальної роботи є оцінне судження («має значні успіхи» / «демонструє помітний прогрес» / «досягає результату за допомогою вчителя» / «потребує уваги й допомоги»).

Оцінні судження не фіксуються в класному журналі, але можуть зберігатися в учнівському портфоліо.

В 3-4 класах відповідно рішення педагогічної ради протокол №01 від 31.08.2023, здійснюватиметься підсумкове рівневе оцінювання, яке фіксуватиметься в класному журналі. Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюватиметься на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти, яка дозволяє забезпечити об'єктивність і точність результату оцінювання (Додаток 1 до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальносередньої освіти, наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р., №813)

Здобувачі освіти по завершенню навчального року отримують Свідоцтво досягнень 1-2 класу, Свідоцтво досягнень 3-4 класу (Додатки 2,3 до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, наказ Міністерства освіти і науки України від 13.07.2021 р., №813)

ВЕРБАЛЬНЕ Й РІВНЕВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Функції оцінювання (перші дві – пріоритетні): формувальна, діагностувальна, мотиваційно-стимульовальна, розвивальна, орієнтувальна, коригувальна, прогностична, констатувальна, виховна.

Два різновиди результатів навчання:

- об'єктивні – знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки й відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових / очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі;
- особистісні надбання – активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення.

Також у методичних рекомендаціях пропонують залучати учнів / учениць до самооцінювання, взаємооцінювання й ухвалення рішень щодо подальшої навчальної діяльності.

Замість оцінки в балах пропонують використовувати вербальну оцінку окремих результатів навчання, яка, окрім оцінювального судження про досягнення, може ще позначати й рівень результату навчання.

АЛЕ для уніфікації термінів пропонують два типи оцінки:

- оцінювальне судження – це вербальна оцінка;
- оцінювальне судження із зазначенням рівня результату – рівнева оцінка.

Коли яку оцінку використовувати:

- У 1–4 класах особистісні надбання потрібно оцінювати вербальною оцінкою;
- У 1–2 класах об'єктивні результати – вербальною оцінкою;
- У 2–4 класах об'єктивні результати – або вербальною, або рівневою оцінкою за вибором школи на підставі рішення педради.

Вербальну й рівневу оцінки можна виражати як усно, так і письмово.

Для рівневої оцінки є 4 рівні:

- початковий (П);
- середній (С);
- достатній (Д);
- високий (В).

Учителям пропонують орієнтовні рамки оцінювання, у яких містяться характеристики чотирьох рівнів і формулювання для оцінювальних суджень.

Водночас підходи до оцінювання в різних класах можуть різнитися залежно від освітньої програми. Учитель може ініціювати певні особливості оцінювання в класі та винести на затвердження педради.

У методрекомендаціях наголошують, що оцінка – конфіденційна й доступна лише для учня / учениці та його / її батьків (або осіб, які їх замінюють).

Інформувати батьків можна під час індивідуальних зустрічей, через запис оцінювальних суджень у робочих зошитах, у паперових / електронних щоденниках тощо, через фіксацію результатів навчання у свідоцтвах досягнень учня / учениці.

ЯК ПРОВОДИТИ ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Особливості:

- починається з перших днів навчання в школі і триває постійно;
- спрямоване на з'ясування індивідуальних проблем в опануванні учнем матеріалу та на запобігання утруднень на подальших етапах навчання;
- учителю треба постійно спостерігати за динамікою розвитку особистісних якостей учня / учениці, рівня сформованості навчальних дій, що співвідносяться з очікуваними результатами, сприяти формуванню впевненості щодо власних можливостей та навичок;
- рівноправний діалог між учнем / ученицею та вчителем;
- зазвичай розпочинають із самооцінювання учнем / ученицею своєї роботи (або взаємооцінювання результатів навчання учнями) і завершують оцінюванням результату вчителем. Важливо: учитель озвучує своє оцінювальне судження лише після того, як учень/-і висловив/-ли свою / свої думки;
- потрібно перевіряти кожен письмову роботу учня / учениці, аби краще збирати дані про навчальний поступ дитини і планувати диференційовану, індивідуальну роботу щодо подолання виявлених та попередження можливих утруднень.

Алгоритм формувального оцінювання:

1. Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей. Учитель спільно з учнями розробляє й обговорює цілі уроку (заняття). Вони мають бути вимірними, аби через оцінювання можна було з'ясувати рівень досягнення.
2. Визначення разом з учнями критеріїв оцінювання (якісних характеристик результату навчання). Це робить оцінювання прозорим і зрозумілим та сприяє формуванню позитивного ставлення до нього.
3. Формування суб'єктної позиції учнів під час оцінювання. Для самооцінювання і взаємооцінювання можна використовувати інструменти зворотного зв'язку. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим та своєчасним. Важливо не протиставляти дітей одне одному й акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень дитини. Труднощі в навчанні варто обговорювати з учнем індивідуально.

Взаємооцінювання формує вміння коректно висловлювати думку про результат роботи однокласника, ділитися досвідом щодо його покращення. Це сприяє розвитку критичного мислення, формуванню нормального ставлення до зауважень, рекомендацій, зміцнює товариськість та відчуття значущості кожного в колективі.

1. Створення умов для формування умінь учнів аналізувати свою навчальну діяльність (рефлексія). Потрібно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій та дій однокласників, осмислення своїх суджень, дій, учинків і визначення кроків для покращення результатів.
2. Коригування спільно з учнями підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання. Учитель може привернути увагу школяра/-ки до алгоритму виконання завдання, зразка, на основі якого виконувалося завдання, поставити орієнтувальне запитання тощо. Під час корекції в МОН пропонують надавати перевагу індивідуальній роботі.

Важливо: об'єктом формувального оцінювання можуть бути як процес навчання, так і результат.

Для співвіднесення навчальних дій учня / учениці з етапами досягнення результату в МОН рекомендують використовувати Орієнтовну рамку оцінювання, відповідно до якої

досягнення результату навчання проходить через такі рівні реалізації навчальної діяльності (увага: у рамці ці рівні не марковані):

- рівень розпізнавання об'єкта вивчення;
- репродуктивний рівень навчальних дій у типових навчальних ситуаціях;
- продуктивний рівень навчальних дій в аналогічних типовим навчальних ситуаціях;
- продуктивно-творчий рівень навчальних дій у змінених із певним ускладненням (щодо типової) навчальних ситуаціях.

До прикладу, для поетапного досягнення очікуваного результату “правильно вживає в орудному відмінку однини в іменниках чоловічого роду закінчення -ом, -ем (-єм), в іменниках жіночого роду – закінчення -ою, -єю (-єю)” учитель може дібрати такі завдання:

Рівень реалізації навчальної діяльності	Конкретизований очікуваний результат	Приклад завдання
розпізнавання об'єкта вивчення	Обирає іменник жіночого роду в орудному відмінку однини	Назви / підкресли іменники жіночого роду в орудному відмінку однини. Споришем і м'ятою заросла стежина під кручею.
репродуктивний	Обирає закінчення іменників жіночого роду в орудному відмінку однини	Запиши речення, розкривши дужки. Під вишн(ою, ею, єю) гралися діти.
продуктивний	Записує іменники жіночого роду у формі орудного відмінка однини	Запиши подані іменники у формі орудного відмінка однини. Трава, тиша, земля, лінія, мрія.
продуктивно-творчий	Добирає іменники жіночого роду й записує їх у формі орудного відмінка однини	Обери іменники жіночого роду і склади з кожним із них речення так, щоби ці іменники були у формі орудного відмінка однини. Промінь, гора, земля, товариш, круча.

Зазначається, що результат виконання кожного з таких завдань можна оцінити з формувальною метою. Проте потрібно враховувати, що дидактична доцільність формувального оцінювання поточних завдань уроку / заняття виправдана, якщо всі навчальні завдання й за змістом, і за передбачуваними навчальними діями пов'язані та взаємозалежні, дібрані з урахуванням поетапності опанування навчальних дій.

Як позначати і фіксувати результати формувального оцінювання

Як основу для оцінювальних суджень МОН пропонує використовувати Орієнтовну рамку оцінювання результатів навчання та очікувані результати в освітній програмі. Проте вчителю потрібно конкретизувати формулювання звітти.

Наприклад, у рамці зазначено: “Визначає спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами”. Учитель натомість трансформує це в таке судження: “Ти правильно обрав пам'ятку для пояснення способу обчислення, водночас дотримуйся послідовності дій”.

Наголошують, що оцінювальне судження зазвичай виражає не лише емоційне сприйняття (“Молодець!”, “Чудово!”), а розкриває суть досягнутого результату відповідно до конкретних очікувань (“Іменники в тексті визначено правильно, однак перевірка написання слів у рядку...”, “Дякую за старанність, хід розв'язування задачі обрано правильно, повтори способи обчислень за №102 на с. 34” тощо).

Як проводити діагностувальні роботи

За результатами опанування теми / частини теми (якщо тема велика) / кількох тем чи розділу МОН рекомендує проводити тематичні діагностувальні роботи, щоб:

- визначити якісні й кількісні характеристики опанування теми чи її завершеної частини відповідно до очікуваних результатів навчання в освітній програмі;

- виявити утруднення, скоригувати освітній процес та (за потреби) внести корективи до календарно-тематичного планування;
- спрогнозувати результати навчання на наступному етапі опанування матеріалу з урахуванням удосконалення методики навчання.

Для діагностувальної роботи пропонують скласти систему завдань, які передбачають різні рівні та можуть надати об'єктивну інформацію про те, чи досягли учні групи взаємопов'язаних очікуваних результатів.

Форми діагностувальних робіт:

Діагностувальні роботи можуть містити усні (переказ, власне висловлення тощо), письмові (списування, диктант, тестові завдання й ін.), практичні (дослід, моделювання / конструювання, практична робота тощо) та завдання, що передбачають виконання роботи з допомогою електронних освітніх ресурсів.

З мовно-літературної освітньої галузі (мова навчання):

аудіювання (2–4 кл.), читання вголос (1–4 кл.), читання мовчки (3–4 кл.), читання напам'ять (2–4 кл.), роботу з літературним твором / медіатекстом (2–4 кл.), діалог (усно / письмово, 2–4 кл.), усний переказ (2–4 кл.), письмовий переказ (3–4 кл.), усний твір (2–4 кл.), письмовий твір (4 кл.), списування (1–4 кл.), диктант (2–4 кл.), робота з мовними одиницями (2–4 кл.).

З мовно-літературної освітньої галузі (мова вивчення):

аудіювання (1–4 кл.), читання (2–4 кл.), говоріння (1–4 кл.), письмо (2–4 кл.).

З математики:

діагностувальні роботи можуть бути комбінованими, у тому числі з тестових завдань закритого й відкритого типів, та містити завдання на виявлення стану сформованості навичок читання, запису й порівняння чисел, обчислювальних навичок, навичок читання й запису математичних виразів / рівностей / нерівностей, розв'язування рівнянь, уміння розв'язувати задачі, розпізнавання й побудову геометричних фігур, оперування величинами тощо.

Водночас учитель може проводити діагностувальні роботи для перевірки одного з результатів навчання (обчислювальних навичок, уміння розв'язувати задачі тощо). Одна з тематичних діагностувальних робіт протягом року може передбачати виявлення стану сформованості навичок усних обчислень.

З інтегрованих курсів, які охоплюють природничу, соціальну і здоров'язбережувальну, громадянську та історичну освітні галузі:

тестові завдання закритого й відкритого типів, практичні роботи з мапами, приладами, моделями, а також графічні роботи, за допомогою яких перевіряється уміння інтерпретувати інформацію за допомогою моделі, малюнка, схеми тощо.

Також у 3–4 класах можуть бути комплексні діагностувальні роботи для кожного класу, зміст яких охоплює мовно-літературну, математичну і природничу освітні галузі.

Важливо: діагностувальні роботи з технологічної, інформатичної, мистецької і фізкультурної освітніх галузей, а також із курсів за вибором зазвичай не проводять.

Скільки робіт проводити:

Кількість і періодичність діагностувальних робіт учитель визначає сам під час складання календарно-тематичного плану. Водночас МОН пропонує врахувати, що їхня кількість має бути дидактично обґрунтована. Зазвичай їх планують через кожні 16–20 навчальних годин. Також не можна проводити більше ніж одну діагностувальну роботу на день.

Як оцінювати:

Результатами оцінювання діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного результату навчання.

Оскільки діагностувальна робота може містити завдання різних рівнів, для формулювання оцінювального судження рекомендують характеристику результату навчання співвідносити з Орієнтовною рамкою оцінювання з урахуванням видів діяльності. Водночас рівень результату навчання учня не визначати. До прикладу: "Списування виконано загалом правильно, однак урахувуй, що одну букву слова не переносять у наступний рядок".

Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання потрібно фіксувати в зошитах для діагностувальних робіт або на аркушах із роботами.

Якщо учня / учениці не було в школі в день діагностувальної роботи, то в інший день він / вона її не пише.

Після діагностувальної роботи потрібно провести урок, аби надати зворотній зв'язок щодо прогресу учня / учениці для усунення утруднень. Ця робота може бути фронтальною під керівництвом учителя, груповою чи індивідуальною залежно від кількості виявлених типових утруднень та готовності учнів самостійно їх опрацьовувати.

ЯК ПРОВОДИТИ ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Під час підсумкового оцінювання вчитель зводить результати навчання учня / учениці за рік.

Важливо: хоч МОН і пише термін “підсумкова оцінка”, учні 1–4 класів не отримують балів (максимум можна позначити рівень). Дивіться нижче розділ “Як фіксувати оцінку”.

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, спостереження вчителя під час формувального оцінювання. У МОН рекомендують визначати підсумок за рік з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Проводити підсумкове оцінювання вчителям рекомендують за 10–15 днів до кінця навчального року – узагальнити результати навчання учнів за кожним блоком обов'язкових результатів навчання з різних предметів / інтегрованих курсів, який окреслений у свідоцтві досягнень.

За рішенням педради вчитель може фіксувати попередню оцінку підсумкового оцінювання в класному журналі або лише на носії зворотного зв'язку з батьками.

Якщо учні / їхні батьки хочуть покращити результати, учитель може запропонувати їм індивідуалізовану діагностувальну роботу. Таку роботу учні зазвичай виконують індивідуально на уроці. Змінювати оцінку варто, лише якщо індивідуалізована робота показала покращення результату.

Підсумкову (річну) оцінку фіксують у класному журналі та свідоцтвах досягнень учнів.

На лівій сторінці останнього розвороту журналу для записів уроків із певного предмета / інтегрованого курсу потрібно записувати номери характеристик результатів навчання зі свідоцтва досягнень із відповідної освітньої галузі. На правій сторінці розвороту журналу – записувати характеристики результатів навчання в тій послідовності, у якій вони записані у свідоцтві досягнень.

У кожній колонці треба фіксувати стан сформованості обов'язкових результатів навчання (Сформовано (позначати галочкою); якщо ще формується – нічого не записувати). Якщо в 3–4 класах учитель використовує рівневу оцінку, то замість галочки потрібно записувати першу букву назви рівня.

У частині класного журналу “Зведений облік навчальних досягнень учнів” треба записувати лише рішення педради про переведення учня до наступного класу.

ДПА

Наприкінці 4 класу проводять державну підсумкову атестацію. Її результати не впливають на підсумкову оцінку за рік, ДПА в 4 класі проводять тільки для моніторингу.

Оновлені свідоцтва досягнень

Також МОН оновило свідоцтва досягнень учнів. Зокрема, у них змінено формулювання результатів навчання і формат оцінювання. Окрім того, для 1–2 класів тепер є єдине свідоцтво (тобто для всього першого циклу навчання).

Свідоцтва досягнень як для 1–2, так і для 3–4 класів містять такі частини:

- Характеристика навчальної діяльності (характеристика навчальної діяльності учня, показники якої підлягають лише вербальному оцінюванню з висновком; позначається галочкою “сформовано”);
- Характеристика результатів навчання з окремих освітніх галузей (оцінка сформованості результатів навчання за освітніми галузями; позначається галочкою “сформовано” або буквою рівня);

- Рекомендації вчителя (конкретизація сформованості результатів навчання та орієнтири індивідуальної траєкторії навчання);
- Побаження батьків (батьки / особи, які їх замінюють, можуть записувати свою думку щодо результатів навчання їхніх дітей, висловлювати побажання щодо подальшої співпраці зі школою).

У МОН наголошують, що школа може самостійно доповнювати свідоцтва досягнень.

Свідоцтво досягнень можуть підписувати учитель класу, батьки учня, керівник школи. Оригінал документа зберігають батьки чи особи, які їх замінюють. Копія документа з відміткою “Згідно з оригіналом”, що закріплено печаткою, зберігають в особовій справі учня. Не потрібно переписувати інформацію зі свідоцтва досягнень до особової справи. У ній доцільно лише зазначати рішення про переведення до наступного класу.

8.Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складатиметься з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Додаток 1

наказу МОН від 08.10.2019 №1272(1,2кл.)
та наказу МОН від 08.10.2019 №1273(3,4 кл.)
Наказ Міністерства освіти і науки України
від 12.08.2022 № 743-22

Робочий навчальний план 1-4 класів КЗ «Рудницький ліцей» Піщанської селищної ради

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі			
	1	2	3	4
Українська мова	5	5	5	5
Іноземна мова (англійська)	2	3	3	3
Математика	3	3	4	4

Я досліджую світ:	7	8	7	7
Мовно –літературна освітня галузь	(2)	2	2	2
Математична освітня галузь	(1)	1	1	1
Технологічна освітня галузь	(1)	1	1	1
Природнича освітня галузь	(2)	2	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь	(0,5)	0,5	0,5	0,5
Громадянська та історична освітня галузь	0,5	0,5	0,5	0,5
Інформатика(у курсі «Я досліджую світ»)				
Інформатика		1	1	1
Мистецтво				
Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Музичне мистецтво	1	1	1	1
Фізична культура	3	3	3	3
Разом	19+3	21+3	22+3	22+3
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	23	23
Поділ на групи: Інформатика	-	-	-	1
Всього фінансується	22	24	25	26